

โจทย์การแข่งขันโต้เถียงปัญหากฎหมายโดยการแถลงการณ์ด้วยวาจา
ในชั้นอุทธรณ์ ระดับประเทศ ครั้งที่ ๘ ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๔
(Moot Court Competition Academic Year 2021)

เมื่อวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๖๕ พนักงานอัยการโจทก์ยื่นฟ้องนางสาวมาลี มีลูกแมวเหมียว เป็นจำเลยที่ ๑ และนางสาวหนูไม่รู้ หนูมาซื้อของให้แม่ เป็นจำเลยที่ ๒ ต่อศาลจังหวัดนครพนมว่า ระหว่างวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๕ เวลากลางวัน ถึงวันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๖๕ เวลากลางวัน วันและเวลาใด ไม่ปรากฏชัดต่อเนื่องกันตลอดมา จำเลยทั้งสองโดยเจตนาทุจริตได้บังอาจร่วมกันหลอกลวงนายเนื้อไม่ได้กิน หนึ่งไม่ได้รอนั่ง ผู้เสียหาย ด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จและปกปิดข้อความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้ง แก่ผู้เสียหาย โดยการชักชวนให้ผู้เสียหายมาซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลงวดประจำวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๕ จำนวน ๑๐,๐๐๐ ฉบับ ในราคา ๘๓๐,๐๐๐ บาท ซึ่งเป็นความเท็จทั้งสิ้น ความจริงแล้วจำเลย ทั้งสองไม่มีเจตนาที่จะขายสลากกินแบ่งรัฐบาลดังกล่าวให้ผู้เสียหายตามที่กล่าวอ้างแต่อย่างใด จำเลย ทั้งสองมีเจตนาทุจริตตั้งแต่แรกที่จะหลอกลวงเอาเงินของผู้เสียหายและโดยการหลอกลวงของจำเลย ทั้งสองตั้งว่านั้นเป็นเหตุให้ผู้เสียหายหลงเชื่อว่าเป็นความจริง จึงได้จ่ายเงินค่าสลากกินแบ่งรัฐบาล ดังกล่าวจำนวน ๘๓๐,๐๐๐ บาท ด้วยการโอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากของจำเลยที่ ๒ ทำให้จำเลยทั้งสองได้ไป ซึ่งทรัพย์สินเป็นเงินจำนวน ๘๓๐,๐๐๐ บาท จากผู้เสียหาย ซึ่งเป็นผู้ถูกหลอกลวงไปเป็นประโยชน์ ส่วนตัวของจำเลยทั้งสองโดยทุจริต เหตุเกิดที่ตำบลพระซอง อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม ขอให้ลงโทษ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๓, ๓๔๑ กับให้จำเลยทั้งสองคืนเงิน ๘๓๐,๐๐๐ บาท แก่ผู้เสียหาย

ต่อมาในวันนัดสอบคำให้การ ศาลอ่านและอธิบายฟ้องให้จำเลยทั้งสองฟังภายหลังจำเลย ทั้งสองมีทนายความแล้ว จำเลยทั้งสองให้การรับสารภาพในคดีส่วนอาญา และขออนุญาตศาลเลื่อนคดี ออกไปก่อนเป็นระยะเวลา ๖ เดือน เพื่อให้โอกาสจำเลยทั้งสองหาเงินมาชำระคืนแก่ผู้เสียหาย ผู้เสียหาย แกลงว่า หากจำเลยทั้งสองชำระเงินคืนแก่ผู้เสียหายครบถ้วน ผู้เสียหายก็ไม่ติดใจดำเนินคดีทั้งทางแพ่ง และทางอาญาแก่จำเลยทั้งสองอีกต่อไป และจะแถลงขอถอนคำร้องทุกข์ในนัดหน้า สอบโจทก์แล้วแถลง ไม่คัดค้าน ศาลอนุญาตให้เลื่อนคดีไปนัดฟังผลการชำระค่าเสียหายหรือถอนคำร้องทุกข์หรือสอบ คำให้การส่วนแพ่งและฟังคำพิพากษา

เมื่อถึงวันนัดดังกล่าว จำเลยทั้งสองขอถอนทนายความเดิมและแต่งตั้งทนายความใหม่ จากนั้นจึงแถลงว่า จำเลยทั้งสองไม่สามารถหาเงินมาชำระแก่ผู้เสียหายได้ จึงขอถอนคำให้การ

รับสารภาพเต็มแล้วให้การใหม่เป็นปฏิเสศ โดยอ้างเหตุผลว่า คำให้การรับสารภาพเต็มได้ให้ไว้เนื่องจาก ถูกกดดันจากทนายความท่านเดิมและตอนนี้เห็นว่ามิเหตุต่อสู้อคดีได้ กับให้การในคำขอส่วนแบ่งว่า จำเลยที่ ๑ และผู้เสียหายตกลงซื้อขายสลากกินแบ่งรัฐบาลกันในราคาเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด ต้องห้ามตามพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗ มาตรา ๓๙ และพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. ๒๔๗๘ มาตรา ๙ ทวิ และมาตรา ๙ ตริ เป็นนิติกรรมที่มีวัตถุประสงค์ ต้องห้ามขัดแย้งโดยกฎหมาย ตกเป็นโมฆะ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๐ ผู้เสียหายโอนเงินให้แก่จำเลยที่ ๒ เพื่อชำระหนี้เป็นการอันฝ่าฝืนข้อห้ามตามกฎหมาย จึงไม่สามารถเรียกร้องเงินดังกล่าวคืนได้ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๑๑ โจทก์แถลงคัดค้าน การขอแก้ไขเพิ่มเติมคำให้การของจำเลยทั้งสอง เนื่องจากเป็นการขอแก้ไขเพิ่มเติมคำให้การโดยไม่มี เหตุอันสมควร ศาลมีคำสั่งว่า เพื่อให้จำเลยทั้งสองมีโอกาสต่อสู้อคดีอย่างเต็มที่ จึงอนุญาต แล้วดำเนิน กระบวนพิจารณาโดยให้โจทก์และจำเลยนำพยานหลักฐานเข้าสืบต่อไป

ทางพิจารณาโจทก์นำสืบว่า จำเลยที่ ๑ กับผู้เสียหายรู้จักกันมาประมาณ ๙ ปี เนื่องจาก ทั้งสองประกอบอาชีพค้าขายและตั้งแผงอยู่ใกล้กัน ผู้เสียหายทำธุรกิจขายเสื้อผ้ามือสอง ไม่เคยเกี่ยวข้อง และไม่รู้เรื่องในแวดวงซื้อขายสลากกินแบ่งรัฐบาลมาก่อน ช่วงต้นปี ๒๕๖๕ ธุรกิจของผู้เสียหาย ประสบปัญหาขาดทุน เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ จำเลยที่ ๑ จึงเข้ามาชักชวนผู้เสียหายให้ทำธุรกิจซื้อขายสลากกินแบ่งรัฐบาล โดยอ้างว่า จำเลยที่ ๑ มีโควตาซื้อสลาก ได้เป็นจำนวนมาก หากผู้เสียหายประสงค์จะซื้อก็ให้แจ้งจำนวนที่ต้องการแล้ว โอนเงินชำระราคาก่อน ล่วงหน้าหนึ่งเดือนไปยังบัญชีเงินฝากของจำเลยที่ ๒ ซึ่งจำเลยที่ ๑ เป็นผู้ให้มา และจำเลยที่ ๑ ยังแนะนำ ให้ผู้เสียหายตั้งกลุ่มในแอปพลิเคชันไลน์ เพื่อเป็นช่องทางในการขายสลาก ให้แก่ผู้ค้ารายย่อยอื่น ๆ โดยในแต่ละงวด จำเลยที่ ๑ จะกำหนดราคาซื้อที่ผู้เสียหายจะต้องชำระให้แก่จำเลยที่ ๑ และราคาขาย ที่ผู้เสียหายจะนำไปขายต่อในกลุ่ม หรือหากผู้เสียหายไม่สามารถขายสลากได้เท่าจำนวนที่ตนซื้อ ผู้เสียหายก็สามารถฝากจำเลยที่ ๑ ขายส่วนที่เหลือได้ แล้วจำเลยที่ ๑ จะโอนเงินกำไรที่ได้รับ ในแต่ละงวดให้ ทั้งนี้ ภายใต้เงื่อนไขว่า ผู้เสียหายจะต้องรักษายอดจำนวนสลากที่ซื้อจากจำเลยที่ ๑ ในแต่ละงวดไม่ให้ลดลงจากเดิม ก่อนเกิดเหตุคดีนี้ ผู้เสียหายเคยสั่งซื้อสลากจากจำเลยที่ ๑ มาแล้ว ๑ ครั้ง คือ สลากงวดประจำวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๖๕ จำนวน ๑๐๐ เล่ม ๆ ละ ๑๐๐ ฉบับ รวม ๑๐,๐๐๐ ฉบับ ในราคาฉบับละ ๘๓ บาท รวมเป็นเงิน ๘๓๐,๐๐๐ บาท ผู้เสียหายโอนเงินเข้าบัญชีของจำเลยที่ ๒ ตามที่จำเลยที่ ๑ แจ้งเพื่อชำระราคาครบถ้วนแล้ว โดยผู้เสียหายตกลงว่าจะรับสลากจริงมาขายเอง

๒๐ เล่ม ส่วนอีก ๘๐ เล่ม จะฝากจำเลยที่ ๑ ขาย ซึ่งในวันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๖๕ จำเลยที่ ๑ ก็โอนเงินกำไรส่วนที่ฝากขาย ๓๒,๐๐๐ บาท ให้แก่ผู้เสียหาย แต่เนื่องจากผู้เสียหายต้องรักษายอดซื้อสลากตามเงื่อนไข ผู้เสียหายจึงโอนเงิน ๑๖๖,๐๐๐ บาท ไปยังบัญชีของจำเลยที่ ๒ เพื่อทดแทนราคาสลากจริง ๒๐ เล่ม ที่เบิกมา และวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๖๕ จำเลยที่ ๑ ก็ส่งมอบสลาก ๒๐ เล่ม ให้แก่ผู้เสียหายเรียบร้อย ส่วนสลากงวดประจำวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๕ นั้น ผู้เสียหายตกลงรับสลากมาขายเอง ๒๕ เล่ม ส่วนอีก ๗๕ เล่ม จะฝากจำเลยที่ ๑ ขาย ต่อมาจำเลยที่ ๑ แจ้งผู้เสียหายว่า สลากส่วนที่ฝากขายนั้นสามารถขายได้ในราคาใบละ ๘๗ บาท ซึ่งเท่ากับต้นทุนราคาซื้อสลากงวดประจำวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๖๕ จึงไม่มีกำไรที่จะโอนให้แก่ผู้เสียหาย ส่วนสลากจริงที่เบิก จำเลยที่ ๑ สามารถส่งมอบให้แก่ผู้เสียหายได้ภายในวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๖๕ อย่างไรก็ตาม เมื่อถึงวันดังกล่าว จำเลยที่ ๑ ไม่สามารถส่งมอบสลากให้แก่ผู้เสียหายได้แต่อย่างใด เมื่อผู้เสียหายสอบถาม จำเลยที่ ๑ จึงยอมรับว่า จำเลยที่ ๑ รู้อยู่แล้วว่าการซื้อขายสลากจะเกิดปัญหา เนื่องจากมีขบวนการที่ซื้อสลากราคาสูงจากร้านค้าในกรุงเทพมหานครแล้วนำมาขายในราคาที่ต่ำกว่า เพื่อหลอกเอาเงินต้นทุนจากผู้ค้าที่หลงเชื่อในลักษณะเดียวกับแชร์ลูกโซ่ แต่จำเลยที่ ๑ ไม่มีเงินคืนให้แก่ผู้เสียหาย เนื่องจากจำเลยที่ ๑ โอนเงินไปซื้อสลากจากผู้ค้ารายใหญ่อื่น ๆ จนหมดแล้ว ส่วนจำเลยที่ ๒ รับจ้างเปิดบัญชีธนาคารช่วงเดือนมกราคม ๒๕๖๕ โดยรู้อยู่แล้วว่าบัญชีดังกล่าวจะถูกนำไปใช้รับโอนเงินที่เกิดจากการกระทำความผิด ดังนั้น ผู้เสียหายจึงไปร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนเมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๕ ชั้นสอบสวนจำเลยทั้งสองถูกแจ้งข้อหาว่าร่วมกันฉ้อโกง จำเลยทั้งสองให้การปฏิเสธ

จำเลยที่ ๑ นำสืบว่า จำเลยที่ ๑ เริ่มทำธุรกิจซื้อขายสลากกินแบ่งรัฐบาลมาประมาณ ๒ ปี โดยจำเลยที่ ๑ ซื้อสลากจากกลุ่มในแอปพลิเคชันไลน์ของนายตัวดี ไม่มีไม่หนีไม่จ่าย ชื่อว่ากลุ่มซิงตังเมโป่งรวาย ซึ่งกลุ่มดังกล่าวมีรูปแบบการซื้อขายสลาก ๒ แบบ ได้แก่ การรับสลากจริงไปขาย กับการฝากขายแล้วรอรับส่วนต่างกำไร ทั้งนี้ นายตัวดีจะเป็นผู้กำหนดราคาซื้อและราคาขายในแต่ละงวด เกี่ยวกับคดีนี้ช่วงเดือนมีนาคม ๒๕๖๕ จำเลยที่ ๑ ชักชวนผู้เสียหายมาทำธุรกิจซื้อขายสลาก โดยนายตัวดีให้ผู้เสียหายมาอยู่ในสายของจำเลยที่ ๑ เพื่อซื้อสลากผ่านจำเลยที่ ๑ เพราะผู้เสียหายกับจำเลยที่ ๑ พักอาศัยอยู่ใกล้กันและรู้จักกันมาก่อน สำหรับสลากงวดประจำวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๖๔ ผู้เสียหายแจ้งจำเลยที่ ๑ ว่าประสงค์จะรับสลากจริงไปขาย ๒๐ เล่ม ส่วนที่เหลืออีก ๘๐ เล่ม ขอฝากจำเลยที่ ๑ ขาย โดยราคาซื้อในงวดดังกล่าวตกใบละ ๘๓ บาท เมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๕ ผู้เสียหายจึงโอนเงิน ๘๓๐,๐๐๐ บาท ไปยังบัญชีของจำเลยที่ ๒ ตามที่จำเลยที่ ๑ บอก ต่อมาจำเลยที่ ๑ ส่งมอบสลากจริง

๒๐ เล่ม ให้แก่ผู้เสียหายแล้ว ส่วนอีก ๘๐ เล่ม ที่ฝากขาย จำเลยที่ ๑ โอนเงินกำไร ๓๒,๐๐๐ บาท ให้แก่ผู้เสียหายเรียบร้อยแล้ว ส่วนผู้เสียหายโอนเงิน ๑๖๖,๐๐๐ บาท เข้าบัญชีของจำเลยที่ ๒ เพื่อรักษายอดสั่งซื้อสลากในงวดถัดไปตามกติกาที่นายตัวดีกำหนด ส่วนสลากงวดประจำวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๕ ผู้เสียหายแจ้งจำเลยที่ ๑ ว่าประสงค์จะรับสลากจริงไปขาย ๒๕ เล่ม ส่วนที่เหลืออีก ๗๕ เล่ม ขอฝากจำเลยที่ ๑ ขาย โดยสามารถขายได้ในราคาใบละ ๘๗ บาท ซึ่งเท่ากับต้นทุนราคาซื้อสลากประจำงวดวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๖๕ จึงไม่มีกำไรที่จะโอนให้แก่ผู้เสียหาย ส่วนสลากอีก ๒๕ เล่ม จำเลยที่ ๑ ไม่ได้ส่งมอบให้แก่ผู้เสียหาย เนื่องจากจำเลยที่ ๑ ไม่ได้รับสลากจากนายตัวดีเช่นกัน กรณีเป็นเพียงเรื่องการผิดสัญญาทางแพ่ง จำเลยที่ ๑ ไม่มีเจตนาฉ้อโกงผู้เสียหายและจำเลยที่ ๑ ก็เป็นผู้เสียหายรายหนึ่งที่ถูกนายตัวดีฉ้อโกง เนื่องจากนายตัวดีเป็นส่วนหนึ่งของขบวนการที่ซื้อสลากราคาสูงจากร้านค้าในกรุงเทพมหานครแล้วนำมาขายในราคาที่ต่ำกว่า เพื่อหลอกเอาเงินต้นทุนจากผู้ค้าที่หลงเชื่อในลักษณะเดียวกับแชร์ลูกโซ่ นอกจากนี้ ผู้เสียหายยังฟ้องจำเลยทั้งสองเป็นคดีแพ่งต่อศาลจังหวัดนครพนมว่า จำเลยทั้งสองผิดสัญญา ขอให้จำเลยทั้งสองชำระเงิน ๘๓๐,๐๐๐ บาท โดยศาลวินิจฉัยว่า ผู้เสียหายสมัครใจเข้าร่วมขบวนการซื้อขายสลากเกินกว่าราคากำหนดอันเป็นการจงใจฝ่าฝืนต่อกฎหมายเงินที่ผู้เสียหายโอนให้แก่จำเลยทั้งสองเกิดจากการกระทำที่มีวัตถุประสงค์เป็นการต้องห้ามตามกฎหมายอันเกี่ยวด้วยความสงบเรียบร้อยของประชาชน การฟ้องคดีของผู้เสียหายเป็นการใช้สิทธิโดยไม่สุจริต ผู้เสียหายไม่มีอำนาจฟ้อง พิพากษายกฟ้อง ขณะนี้คดียังไม่ถึงที่สุด อยู่ระหว่างระยะเวลาการยื่นอุทธรณ์

จำเลยที่ ๒ นำสืบว่า จำเลยที่ ๒ ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป รายได้ไม่แน่นอน ช่วงเดือนมกราคม ๒๕๖๕ มีนายหัวคิว ไม่ทราบนามสกุล มาชักชวนให้จำเลยที่ ๒ เปิดบัญชีธนาคาร แลกกับเงินค่าจ้าง ๓,๐๐๐ บาท เมื่อจำเลยที่ ๒ ตกลง นายหัวคิวจึงพาจำเลยที่ ๒ ไปเปิดบัญชีที่ธนาคาร หลังจากนั้นจำเลยที่ ๒ ส่งมอบสมุดบัญชี บัตรอิเล็กทรอนิกส์และซิมโทรศัพท์ที่ผูกกับบัญชีดังกล่าวให้นายหัวคิว จำเลยที่ ๒ ไม่ทราบเลยว่าบัญชีดังกล่าวจะถูกนำไปใช้อย่างไร และจำเลยที่ ๒ ไม่มีเจตนาร่วมกับจำเลยที่ ๑ กระทำความผิด

พิเคราะห์พยานหลักฐานที่โจทก์และจำเลยทั้งสองนำสืบแล้ว ข้อเท็จจริงรับฟังได้ในเบื้องต้นว่า ผู้เสียหายตกลงซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาล งวดประจำวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๖๕ จากจำเลยที่ ๑ จำนวน ๑๐๐ เล่ม เล่มละ ๑๐๐ ฉบับ รวม ๑๐,๐๐๐ ฉบับ ในราคาฉบับละ ๘๓ บาท รวมเป็นเงิน ๘๓๐,๐๐๐ บาท เมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๕ ผู้เสียหายโอนเงินเข้าบัญชีของจำเลยที่ ๒ เพื่อชำระราคา โดยผู้เสียหายขอรับสลากจริงมาขายเอง ๒๐ เล่ม และฝากจำเลยที่ ๑ ขาย ๘๐ เล่ม ต่อมาวันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๖๕

จำเลยที่ ๑ โอนเงินกำไรส่วนที่ฝากขายได้ราคาใบละ ๘๗ บาท คิดเป็นกำไรใบละ ๔ บาท จำนวน ๘,๐๐๐ ใบ รวม ๓๒,๐๐๐ บาท ให้แก่ผู้เสียหาย ส่วนผู้เสียหายโอนเงินค่าสลากจริงที่เบิกมาเพื่อรักษา ยอดสิ่งจองสลากงวดถัดไป ๑๖๖,๐๐๐ บาท เข้าบัญชีของจำเลยที่ ๒ และวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๖๕ จำเลยที่ ๑ ส่งมอบสลากจริง ๒๐ เล่ม ให้แก่ผู้เสียหาย ส่วนสลากงวดประจำวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๕ ผู้เสียหายตกลงรับสลากมาขายเอง ๒๕ เล่ม และฝากจำเลยที่ ๑ ขาย ๗๕ เล่ม แต่จำเลยที่ ๑ ไม่ได้ส่งมอบสลากให้แก่ผู้เสียหาย และจำเลยที่ ๑ รู้อยู่แล้วว่ามีขบวนการที่ซื้อสลากราคาสูงจากร้านค้า ในกรุงเทพมหานครแล้วนำมาขายในราคาที่ต่ำกว่าเพื่อหลอกเอาเงินต้นทุนจากผู้ค้าที่หลงเชื่อในลักษณะเดียวกับแชร์ลูกโซ่ ผู้เสียหายจึงฟ้องจำเลยทั้งสองเป็นคดีแพ่งต่อศาลจังหวัดนครพนมว่าจำเลยทั้งสอง ผิดสัญญา ขอให้จำเลยทั้งสองชำระเงิน ๘๓๐,๐๐๐ บาท ศาลพิพากษายกฟ้อง คดียังไม่ถึงที่สุด ส่วนจำเลยที่ ๒ รับจ้างเปิดบัญชีธนาคารแลกกับเงิน ๓,๐๐๐ บาท แล้วส่งมอบสมุดบัญชี บัตรอิเล็กทรอนิกส์ และซิมโทรศัพท์ที่ผูกกับบัญชีให้แก่ผู้ฟ้องจำเลยทั้งสองในเดือนมกราคม ๒๕๖๕

คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยประการแรกว่า โจทก์มีอำนาจฟ้องหรือไม่ เห็นว่า ผู้เสียหายทำธุรกิจ ขายเสื้อผ้ามือสอง ไม่เคยเกี่ยวข้องและไม่รู้เรื่องในแวดวงซื้อขายสลากกินแบ่งรัฐบาลมาก่อน การที่ ผู้เสียหายซื้อสลากฯ จากจำเลยที่ ๑ แล้วนำไปขายต่อ เป็นเพียงวิถีแห่งการค้าขายปกติที่พ่อค้าแม่ค้า ย่อมซื้อสินค้ามาแล้วนำไปขายต่อในราคาที่สูงขึ้นเพื่อหารายได้จากส่วนต่างกำไร กรณีไม่อาจฟังว่า ผู้เสียหายเกี่ยวข้องหรือพัวพันกับขบวนการซื้อขายสลากเกินราคาในลักษณะที่ผู้เสียหายทราบว่าการกระทำของตนเป็นความผิด จึงต้องฟังว่าผู้เสียหายเป็นผู้เสียหายโดยนิตินัย เมื่อผู้เสียหายร้องทุกข์ และมีการสอบสวนโดยชอบแล้ว โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องจำเลยทั้งสองเป็นคดีต่อศาล ตามประมวล กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๒๐

ปัญหาต่อไปต้องวินิจฉัยว่า จำเลยที่ ๑ กระทำความผิดฐานฉ้อโกงหรือไม่ เห็นว่า จำเลยที่ ๑ อยู่ในขบวนการซื้อขายสลากเกินราคามาประมาณ ๒ ปี ถึงขนาดที่นายตัวดีกำหนดให้ผู้ค้ารายอื่น มาอยู่ในสายแล้วซื้อสลากต่อจากจำเลยที่ ๑ เชื่อได้ว่าจำเลยที่ ๑ ทราบถึงกลไกและเบื้องหลังของ การทำธุรกิจดังกล่าวเป็นอย่างดี เมื่อจำเลยที่ ๑ หลอกหลวงผู้เสียหายด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จ ว่าตนมีสลากมาขายให้แก่ผู้เสียหายเป็นจำนวนมาก ทั้งที่ความเป็นจริงแล้วจำเลยที่ ๑ ไม่มีสลาก ดังกล่าวที่จะส่งมอบให้แก่ผู้เสียหายแต่อย่างใด ทั้งนี้ เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย จากเงินค่าสลากที่ผู้เสียหายชำระให้ และการหลอกหลวงนั้นเป็นเหตุให้ผู้เสียหายโอนเงินชำระราคา ๘๓๐,๐๐๐ บาท การกระทำของจำเลยที่ ๑ จึงเป็นความผิดฐานฉ้อโกง แม้ในการซื้อขายสลาก

งวดประจำวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๖๔ จำเลยที่ ๑ จะโอนเงินส่วนต่างกำไร ๓๒,๐๐๐ บาท และส่งมอบ สลากจริง ๒๐ เล่ม ให้แก่ผู้เสียหาย ส่วนสลากงวดประจำวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๔ จำเลยที่ ๑ จะอ้างว่าไม่มีเงินส่วนต่างกำไรที่จะโอนให้ เนื่องจากสลากส่วนที่ฝากขายสามารถขายได้ในราคาเท่ากับ ราคาซื้อสลากของงวดถัดไป แต่การโอนเงินส่วนต่างกำไร การส่งมอบสลากบางส่วน และการกล่าวอ้าง ถึงราคาสลากในงวดถัดไป ต่างทำเพื่อให้ผู้เสียหายหลงเชื่อและยอมอยู่ในสายของจำเลยที่ ๑ ซึ่งจะทำให้ จำเลยที่ ๑ ไม่ต้องคืนเงินค่าสลากแก่ผู้เสียหายนั่นเอง กรณีจึงมิใช่เรื่องผิดสัญญาทางแพ่งดังที่จำเลยที่ ๑ กล่าวอ้าง

ปัญหาประการที่สามต้องวินิจฉัยว่า จำเลยที่ ๒ เป็นตัวการร่วมกระทำความผิดกับจำเลยที่ ๑ หรือไม่ เห็นว่า พยานหลักฐานที่โจทก์นำสืบแสดงข้อเท็จจริงเพียงว่า ช่วงเดือนมกราคม ๒๕๖๕ จำเลยที่ ๒ เปิดบัญชีธนาคารซึ่งภายหลังถูกใช้เป็นบัญชีรับโอนเงินค่าสลากจากผู้เสียหาย โดยไม่มีพยานหลักฐานอื่น ที่จะพิสูจน์ได้ว่า จำเลยที่ ๒ สมคบ ตกลง หรือเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของขบวนการซื้อขายสลากฯ เกินราคา ทั้งพยานหลักฐานที่โจทก์นำสืบมาก็ไม่มีข้อเท็จจริงที่ยืนยันหรือบ่งชี้ได้ว่าในระหว่างการตกลง ซื้อขายสลากของจำเลยที่ ๑ กับผู้เสียหาย จำเลยที่ ๒ มีการติดต่อกับจำเลยที่ ๑ หรือนายตัวดี อันจะ แสดงให้เห็นได้ว่าจำเลยที่ ๒ มีการกระทำและเจตนาร่วมด้วยในการกระทำความผิด นอกจากนี้ จำเลยที่ ๒ เปิดบัญชีโดยมีนายหัวคิวเป็นผู้ชักชวน บุคคลดังกล่าวจึงเป็นส่วนสำคัญที่อาจแสดงความเชื่อมโยง ระหว่างจำเลยที่ ๒ กับกลุ่มคนร้ายทั้งหมด แต่โจทก์ไม่ได้นำสืบหรือแสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยง ดังกล่าว ลำพังข้อเท็จจริงที่จำเลยที่ ๒ เปิดบัญชีแล้วมีการโอนเงินจากบัญชีของผู้เสียหายมาเข้าบัญชี ของจำเลยที่ ๒ จึงยังมีเหตุสงสัยตามสมควรว่า จำเลยที่ ๒ ร่วมกับจำเลยที่ ๑ กระทำความผิดตามฟ้อง หรือไม่ กรณีต้องยกประโยชน์แห่งความสงสัยให้แก่จำเลยที่ ๒ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความอาญา มาตรา ๒๒๗ วรรคสอง

ปัญหาประการสุดท้ายต้องวินิจฉัยว่า จำเลยทั้งสองต้องคืนเงินแก่ผู้เสียหายหรือไม่ เห็นว่า การวินิจฉัยคดีส่วนแพ่งต้องเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายอันว่าด้วยความรับผิดชอบของบุคคล ในทางแพ่ง โดยไม่จำเป็นต้องคำนึงว่าจำเลยต้องคำพิพากษาว่าได้กระทำความผิดหรือไม่ ตามประมวล กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๗ วรรคหนึ่ง เมื่อผู้เสียหายตกลงซื้อสลากจากจำเลยที่ ๑ ในราคาใบละ ๘๓ บาท เกินกว่าราคา ๘๐ บาท ที่กำหนดไว้ เงินที่ผู้เสียหายโอนเข้าบัญชีของจำเลยที่ ๒ จึงเกิดจากการกระทำที่มีวัตถุประสงค์เป็นการต้องห้ามชัดแจ้งตามกฎหมายอันเกี่ยวด้วยความสงบ เรียบร้อยของประชาชน ตกเป็นโมฆะ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๐ และเป็น

การชำระหนี้อันฝ่าฝืนข้อห้ามตามกฎหมาย ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๑๑ ผู้เสียหายไม่มีสิทธิเรียกร้องให้จำเลยทั้งสองคืนเงินจำนวนดังกล่าว

พิพากษาว่าจำเลยที่ ๑ มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๔๑ จำคุก ๒ ปี ยกฟ้องโจทก์สำหรับจำเลยที่ ๒ และยกคำขอในส่วนแพ่ง./

ท่านในฐานะพนักงานอัยการโจทก์ หรือในฐานะทนายจำเลยทั้งสอง จะยื่นอุทธรณ์ และขอแถลงการณ์ด้วยวาจาต่อศาลอุทธรณ์ภาค ๔ ในประเด็นข้อกฎหมายใด โดยยกเหตุผลประกอบอย่างไรบ้าง ทั้งนี้ ศาลอุทธรณ์ภาค ๔ อนุญาตให้จำเลยทั้งสองแถลงประเด็นที่ตนอุทธรณ์ก่อน และให้โจทก์แถลงแก้ประเด็นอุทธรณ์ของจำเลยทั้งสองและแถลงประเด็นที่ตนอุทธรณ์ จากนั้นให้จำเลยทั้งสองแถลงแก้ประเด็นอุทธรณ์ของโจทก์